

Tăng cường quản lý hoạt động tổ chuyên môn ở trường trung học cơ sở

Dương Thanh Hải

Học viên Cao học, Trường ĐH Trà Vinh

Received: 26/7/2024; Accepted: 29/7/2024; Published: 2/8/2024

Abstract: In the education system, the subject department plays a crucial role as a model of close collaboration among specialized teachers in the same field, facilitating the sharing of knowledge, experiences, and the development of curricula. The article discusses the development of plans, organization of implementation, management of execution, and evaluation of the management of subject department activities in lower secondary schools, and identifies the factors affecting the functioning of subject departments.

Keywords: Management, Professional group activities, Lower secondary school

1. Đặt vấn đề

Nghị quyết số 29-NQ/TW ngày 4/11/2013 của Hội nghị Trung ương 8 khóa XI về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo (GD & ĐT) đã nhấn mạnh việc thực hiện sự đổi mới căn bản trong công tác quản lý GD & ĐT, đặc biệt là việc quản lý chất lượng. Quản lý hoạt động tổ chuyên môn (TCM) hiệu quả không chỉ góp phần nâng cao chất lượng giảng dạy, mà còn giúp xây dựng một môi trường giáo dục tích cực và chuyên nghiệp, nơi mà mỗi giáo viên (GV) đều cảm thấy được hỗ trợ và khuyến khích phát triển. Điều này cho thấy TCM đóng vai trò quan trọng trong việc phát triển nhà trường theo hướng chiến lược và đạt được mục tiêu giáo dục.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1 Xây dựng kế hoạch hoạt động tổ chuyên môn

Xây dựng kế hoạch hoạt động tổ chuyên môn là một quá trình quan trọng nhằm đảm bảo rằng các hoạt động dạy học và quản lý chuyên môn được thực hiện một cách đồng bộ và hiệu quả. Quy trình xây dựng kế hoạch hoạt động tổ chuyên môn: Xác định mục tiêu và nhiệm vụ: Bước đầu tiên trong việc xây dựng kế hoạch là xác định các mục tiêu và nhiệm vụ cụ thể của tổ chuyên môn. Mục tiêu cần phải rõ ràng và phù hợp với mục tiêu chung của nhà trường. Theo Nguyễn Thiện Thành (2014), việc xác định mục tiêu rõ ràng giúp tổ chuyên môn định hướng các hoạt động và đảm bảo rằng các nhiệm vụ được thực hiện đúng tiến độ.

Lên kế hoạch chi tiết: Sau khi xác định mục tiêu, tổ chuyên môn cần lập kế hoạch chi tiết cho từng hoạt động. Kế hoạch cần bao gồm các bước thực hiện, thời gian dự kiến, và các nguồn lực cần thiết.

Phân công nhiệm vụ và nguồn lực: Việc phân công nhiệm vụ và nguồn lực là bước quan trọng để đảm bảo rằng tất cả các hoạt động trong kế hoạch được thực hiện đúng tiến độ. Theo Nguyễn Thiện Thành (2014), phân công rõ ràng giúp các thành viên trong tổ chuyên môn biết được trách nhiệm của mình và các nguồn lực cần thiết cho việc thực hiện nhiệm vụ.

Theo dõi và điều chỉnh kế hoạch: Trong quá trình thực hiện kế hoạch, cần có sự theo dõi và điều chỉnh kịp thời để đảm bảo các hoạt động được thực hiện đúng tiến độ và đạt được kết quả mong muốn. Theo nghiên cứu của Richard DuFour và Robert Eaker trong *Professional Learning Communities at Work: Best Practices for Enhancing Student Achievement* (1998), việc theo dõi và điều chỉnh giúp tổ chuyên môn duy trì chất lượng và hiệu quả trong các hoạt động của mình.

Vai trò của hiệu trưởng trong quản lý xây dựng kế hoạch: Chỉ đạo và hướng dẫn: Hiệu trưởng đóng vai trò quan trọng trong việc chỉ đạo và hướng dẫn tổ chuyên môn xây dựng kế hoạch. Theo Nguyễn Thiện Thành (2014), hiệu trưởng cần đảm bảo rằng các kế hoạch hoạt động của tổ chuyên môn phù hợp với mục tiêu chung của nhà trường và hỗ trợ việc thực hiện các chương trình giáo dục. Cung cấp nguồn lực và hỗ trợ: Hiệu trưởng có trách nhiệm cung cấp các nguồn lực cần thiết và hỗ trợ tổ chuyên môn trong việc thực hiện kế hoạch. Điều này bao gồm việc phân bổ ngân sách, cung cấp cơ sở vật chất, và tổ chức các khóa đào tạo cần thiết. Giám sát và đánh giá: Hiệu trưởng cần giám sát và đánh giá tiến độ thực hiện kế hoạch hoạt động của tổ chuyên môn, đảm bảo rằng

các mục tiêu được đạt được và các vấn đề được giải quyết kịp thời. Theo tài liệu *Quản lý giáo dục* của Nguyễn Thiện Thành (2014), việc giám sát và đánh giá giúp cải thiện hiệu quả công việc và điều chỉnh kế hoạch khi cần thiết.

2.2 Tổ chức quản lý hoạt động tổ chuyên môn ở trường trung học cơ sở

Tổ chức quản lý hoạt động của tổ chuyên môn trong trường Trung học cơ sở là một yếu tố quan trọng nhằm đảm bảo hoạt động giảng dạy và học tập diễn ra hiệu quả. Việc quản lý hiệu quả giúp duy trì chất lượng giảng dạy, thúc đẩy sự phát triển nghề nghiệp của giáo viên, và đạt được các mục tiêu giáo dục của nhà trường.

Quy trình tổ chức quản lý hoạt động tổ chuyên môn: Lập kế hoạch quản lý: Hiệu trưởng và tổ trưởng tổ chuyên môn cùng phối hợp để lập kế hoạch quản lý hoạt động. Kế hoạch này bao gồm việc xác định các mục tiêu, nhiệm vụ, lịch trình các hoạt động, và phân bổ nguồn lực cần thiết. Theo tài liệu của Tony Bush và Marianne Coleman trong *Leadership and Management in Education: Cultures, Change and Context* (2000), việc lập kế hoạch giúp đảm bảo rằng các hoạt động của tổ chuyên môn được tổ chức một cách có hệ thống và có định hướng rõ ràng.

Phân công nhiệm vụ và nguồn lực: Sau khi kế hoạch đã được lập, việc phân công nhiệm vụ và nguồn lực là bước quan trọng để đảm bảo rằng các thành viên trong tổ chuyên môn biết rõ trách nhiệm của mình. Sự phân công rõ ràng giúp các giáo viên thực hiện nhiệm vụ một cách hiệu quả và đạt được các mục tiêu đề ra.

Triển khai và theo dõi hoạt động: Việc triển khai các hoạt động theo kế hoạch và theo dõi tiến độ thực hiện là rất quan trọng. Hiệu trưởng và tổ trưởng tổ chuyên môn cần giám sát việc thực hiện các hoạt động, đảm bảo rằng chúng được thực hiện đúng tiến độ và đạt được kết quả mong muốn. Theo Michael S. Knowles và Gregor A. Smith trong *Technology and Teacher Education: Innovations and Practices* (2007), việc theo dõi giúp phát hiện kịp thời các vấn đề và điều chỉnh kế hoạch khi cần thiết.

Đánh giá và phản hồi: Đánh giá kết quả hoạt động và phản hồi là phần không thể thiếu trong quy trình quản lý. Hiệu trưởng và tổ trưởng cần tổ chức các buổi đánh giá kết quả hoạt động của tổ chuyên môn, đồng thời thu thập ý kiến phản hồi từ các thành viên. Theo Paul Black và Dylan Wiliam trong bài viết *Inside the Black Box: Raising Standards Through Classroom Assessment* (1998), việc đánh giá và phản hồi giúp cải thiện chất lượng giảng dạy và học

tập thông qua việc nhận diện các điểm mạnh và điểm yếu.

Điều chỉnh và cải tiến: Dựa trên kết quả đánh giá và phản hồi, hiệu trưởng và tổ trưởng cần điều chỉnh và cải tiến kế hoạch quản lý để phù hợp với thực tiễn và nhu cầu của tổ chuyên môn. Theo Richard DuFour và Robert Eaker trong *Professional Learning Communities at Work: Best Practices for Enhancing Student Achievement* (1998), việc điều chỉnh và cải tiến liên tục giúp tổ chuyên môn nâng cao hiệu quả hoạt động và đáp ứng tốt hơn các yêu cầu giáo dục.

2.3 Chỉ đạo quản lý hoạt động tổ chuyên môn ở trường trung học cơ sở

Chỉ đạo quản lý hoạt động của tổ chuyên môn ở trường trung học cơ sở là một phần thiết yếu trong việc đảm bảo chất lượng giáo dục và đạt được các mục tiêu học tập. Việc chỉ đạo quản lý hiệu quả giúp tổ chức hoạt động của tổ chuyên môn một cách có hệ thống, nâng cao năng lực dạy học của giáo viên và cải thiện kết quả học tập của học sinh.

Lập kế hoạch và định hướng: Hiệu trưởng và tổ trưởng tổ chuyên môn cần cùng nhau lập kế hoạch hoạt động và định hướng công việc cho các thành viên trong tổ. Theo Tony Bush và Marianne Coleman trong *Leadership and Management in Education: Cultures, Change and Context* (2000), việc lập kế hoạch chi tiết giúp đảm bảo rằng các hoạt động được thực hiện theo đúng mục tiêu và chiến lược của nhà trường.

Theo dõi và giám sát: Hiệu trưởng và tổ trưởng có trách nhiệm theo dõi và giám sát hoạt động của tổ chuyên môn. Điều này bao gồm việc kiểm tra tiến độ thực hiện kế hoạch, đánh giá chất lượng công việc, và giải quyết các vấn đề phát sinh. Nguyễn Thiện Thành (2014) cho rằng sự giám sát chặt chẽ giúp duy trì chất lượng và hiệu quả của các hoạt động chuyên môn.

Hỗ trợ và bồi dưỡng: Cung cấp hỗ trợ và bồi dưỡng cho các thành viên trong tổ chuyên môn là nhiệm vụ quan trọng của người chỉ đạo. Điều này có thể bao gồm việc tổ chức các khóa đào tạo, cung cấp tài liệu và công cụ hỗ trợ, và tạo cơ hội cho giáo viên học hỏi và phát triển. Michael S. Knowles và Gregor A. Smith trong *Technology and Teacher Education: Innovations and Practices* (2007) nhấn mạnh rằng sự hỗ trợ và bồi dưỡng liên tục giúp nâng cao kỹ năng và năng lực của giáo viên.

Đánh giá và phản hồi: Đánh giá kết quả hoạt động và cung cấp phản hồi là bước quan trọng trong quá trình chỉ đạo. Hiệu trưởng và tổ trưởng cần tổ chức các buổi đánh giá để xem xét hiệu quả của các hoạt

động và đưa ra các phản hồi cần thiết. Theo Paul Black và Dylan Wiliam trong bài viết *Inside the Black Box: Raising Standards Through Classroom Assessment* (1998), việc đánh giá và phản hồi giúp cải thiện chất lượng giảng dạy và học tập thông qua việc nhận diện và điều chỉnh các vấn đề.

Điều chỉnh và cải tiến: Dựa trên kết quả đánh giá và phản hồi, cần thực hiện điều chỉnh và cải tiến kế hoạch và hoạt động của tổ chuyên môn. Theo Richard DuFour và Robert Eaker trong *Professional Learning Communities at Work: Best Practices for Enhancing Student Achievement* (1998), việc điều chỉnh và cải tiến liên tục giúp tổ chức hoạt động một cách hiệu quả hơn và đáp ứng tốt hơn các yêu cầu giáo dục.

2.4 Kiểm tra đánh giá quản lý hoạt động tổ chuyên môn trong trường Trung học cơ sở

Kiểm tra và đánh giá quản lý hoạt động tổ chuyên môn là công cụ quan trọng để đo lường hiệu quả và chất lượng các hoạt động chuyên môn trong trường Trung học cơ sở. Kiểm tra và đánh giá giúp nhận diện các vấn đề, đánh giá mức độ thực hiện kế hoạch, và đề xuất các cải tiến cần thiết để nâng cao chất lượng giảng dạy và học tập.

Đánh giá hiệu quả thực hiện kế hoạch: Xem xét việc thực hiện các mục tiêu và nhiệm vụ đã đề ra trong kế hoạch hoạt động của tổ chuyên môn. Theo Tony Bush và Marianne Coleman trong *Leadership and Management in Education: Cultures, Change and Context* (2000), việc đánh giá giúp xác định mức độ đạt được các mục tiêu và xác định các khu vực cần cải thiện.

Nhận diện các vấn đề và thách thức: Phát hiện các vấn đề và thách thức trong quá trình tổ chức và thực hiện hoạt động. Michael S. Knowles và Gregor A. Smith trong *Technology and Teacher Education: Innovations and Practices* (2007) cho rằng việc nhận diện sớm các vấn đề giúp có kế hoạch điều chỉnh kịp thời để đảm bảo hoạt động diễn ra suôn sẻ.

Đề xuất các biện pháp cải tiến: Đưa ra các giải pháp và biện pháp cải tiến dựa trên kết quả đánh giá. Paul Black và Dylan Wiliam trong bài viết *Inside the Black Box: Raising Standards Through Classroom Assessment* (1998) nhấn mạnh rằng việc cải tiến liên tục là cần thiết để nâng cao hiệu quả và chất lượng công việc.

2.5 Các yếu tố ảnh hưởng đến quản lý hoạt động tổ chuyên môn

Phẩm chất và năng lực của đội ngũ giáo viên không chỉ dựa trên kiến thức chuyên môn và kỹ năng

sư phạm mà còn bao gồm thái độ, phẩm chất cá nhân và khả năng tự học hỏi. Sự kết hợp hài hòa các yếu tố này giúp giáo viên thực hiện tốt nhiệm vụ giáo dục, góp phần nâng cao chất lượng giảng dạy và phát triển toàn diện cho học sinh.

Công tác quản lý và chỉ đạo của cơ quan quản lý cấp trên đóng vai trò then chốt trong việc định hướng và thúc đẩy sự phát triển của các cơ sở giáo dục. Yếu tố khách quan ảnh hưởng đến công tác này bao gồm các chính sách, quy định, nguồn lực và sự hỗ trợ từ các cấp lãnh đạo.

Yếu tố khách quan của công tác quản lý và chỉ đạo của cơ quan quản lý cấp trên bao gồm các chính sách, quy định, nguồn lực tài chính và cơ sở vật chất, sự hỗ trợ chuyên môn và đào tạo, hoạt động đánh giá và giám sát, cũng như sự hỗ trợ từ chính trị và xã hội. Những yếu tố này tạo ra nền tảng và điều kiện cần thiết để các cơ sở giáo dục thực hiện hiệu quả nhiệm vụ giáo dục và đào tạo, từ đó nâng cao chất lượng giáo dục toàn diện.

Điều kiện cơ sở vật chất và thiết bị dạy học của nhà trường là một trong những yếu tố khách quan quan trọng ảnh hưởng trực tiếp đến chất lượng giáo dục và đào tạo. Những yếu tố này bao gồm hạ tầng cơ sở, trang thiết bị học tập, và môi trường học đường, đóng vai trò quan trọng trong việc hỗ trợ và nâng cao hiệu quả giảng dạy và học tập. Điều kiện cơ sở vật chất và thiết bị dạy học của nhà trường là yếu tố khách quan quan trọng ảnh hưởng đến chất lượng giáo dục.

3. Kết luận

Tổ chuyên môn có vai trò đặc biệt quan trọng trong trường trung học cơ sở. Chủ trương phân cấp quản lý giáo dục cho trường và tổ chuyên môn chịu ảnh hưởng của nhiều yếu tố khách quan, bao gồm khung pháp lý, sự hỗ trợ từ các cơ quan quản lý cấp trên, nguồn lực tài chính và nhân sự, sự tham gia của cộng đồng và phụ huynh, cũng như việc đào tạo và phát triển năng lực quản lý. Những yếu tố này đóng vai trò quyết định trong việc nâng cao hiệu quả quản lý và chất lượng giáo dục đào tạo tại các trường học.

Tài liệu tham khảo

- 1 Nguyễn Thiện Thành. (2014). *Quản lý trường học và phát triển nhà trường*. NXB Giáo dục Việt Nam. Hà Nội
2. Tony Bush & Marianne Coleman. (2000). *Leadership and Management in Education: Cultures, Change and Context*. SAGE Publications.
3. Paul Black & Dylan Wiliam. (1998). "Inside the Black Box: Raising Standards Through Classroom Assessment". *Phi Delta Kappan*.